

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 4/21- 48. årgang

Anne og Einar ønsker flere medlemmer

Kjetil forklarer pensjonsordninger

Rigmor fant sin tippoldemor

Lederen har ordet

Det norske samfunnet ble gjenåpnet lørdag 25.09.21. Det oppleves litt rart og samtidig veldig godt. Vi i Norge er utvilsomt heldige – mange er vaksinert og stadig flere kommer etter. Flere av oss får nå tilbud om vaksine nr. 3, og dette kan medføre at vi stadig nærmer oss en mer normal hverdag. Vi ser noe oppblomstring av Korona enkelte steder i landet, men «vi» har kontroll. Det betyr at lokalforeningene åpner (der det er mulig) for medlemsmøter, turer, julebord etc. Vi får mulighet til å være mer mobile, men husk – vi må følge restriksjoner og råd som gjelder i kommunene. Det kommer fortsatt til å være råd om smittevern. Det viktigste blir å holde seg hjemme om du er syk, og å teste deg om du har symptomer.

Landsstyret har jobbet mye med pensjonsregulering i denne perioden. Vi er nå, som tidligere, meget misfornøyd med den underregulering som Telenor Pensjonskasse gjør. Det er kanskje på tide at vi som organisasjon bruker de virkemidler vi har for å vise vår misnøye og frustrasjon. Viser til

artikler i denne utgave av Telepensionisten, og jeg frykter for at det ikke er siste gang vi må ta opp dette temaet.

Resultatet av årets stortingsvalg ble ny rødgrønn regjering, og vi har større forventninger til denne enn den forrige. Pensjonistforbundet og SAKO, hvor vi er medlem, har i mange år nektet å skrive under protokollen etter trygdeoppgjøret. Nå håper vi på bedre samarbeid med en ny regjering. Målet vårt er å få en reell forhandlingsrett. Modellen for pensjonistoppgjøret ble endret i februar i år, da ble det åpnet for å forhandle om spørsmål som har betydning for pensjonistene, men som ikke bare handler om kroner og øre. Det kan være bostøtte, tannbehandling og reformer som kommer pensjonistene til gode. Dette må vi utnytte - vi forventer at den nye rød/grønne regjeringen vil være mer lydhør og ta pensjonistene på større alvor. Målet nå, som før, er at pensjonistene ikke skal tape kjøpekraft.

Flere lokalavdelinger opplever en

medlemsnedgang, og Landsstyret har derfor startet en vervekampanje som varer frem til 5. mai 2022. Vi håper at flest mulig vil delta og kontakte mulige medlemmer som kan være tidligere kollegaer fra Telenor eller fra selskaper som er utskilt fra Telenor. Det er laget vervebrosjyrer som du finner hos din lokale avdeling eller på hjemmesiden vår.

2021 er snart historie, og om litt sier vi farvel til nok et svært spesielt år. Den globale pandemien slo ut samfunnet, og mye gikk i dvale. Smitteverntiltak og nye vaner fikk store konsekvenser for oss. Borte ble mange av de fysiske møteplassene. Vi ble gode på å holde avstand og eksperter på spriting av hender. Men nå håper vi alle på at det går mot slutten av Koronapandemien og at hverdagen blir mer normal.

Riktig god jul og godt nyttår til dere alle.

*Tore Haugland
Forbundsleder*

INNHOOLD

Lederen har ordet	s. 2	Slektsforskning på nettet	s. 12
Nytt fra landsstyret	s. 3	Mimrefest i tidligere	
Årets SAKO- og helsekonferanse	s. 4	Tønsberg teleområde	s. 13
Min hobby er å lage kort	s. 4	Flere språkblomster	s. 13
Juleverkstedet	s. 5	Tilbakeblikk	s. 14
Pensjon under lupen	s. 5	Styret i bergen og Hordaland	s. 14
Hvem tror du at du er?	s. 10	Småstoff	s. 16

Neste nummer av bladet kommer ut 31. mars. Tips og stoff sendes på e-post til gunhi-s@frisurf.no **innen 7. mars.**

Forsidebilde: Advent Foto: Gunhild Soglund

Redaktøren forbeholder seg retten til redigering og nedkorting av innlegg.

Utgitt av Telepensionistenes Landsforbund. Redaktør: Gunhild Skoglund Ansvarlig redaktør: Tore Haugland

Nytt fra landsstyret

Vervekampanje Du kan vinne en iPad

Landsstyret ønsket å benytte åpningen av landet etter pandemien ved å lansere en vervekampanje for å få nye medlemmer i Telepensjonistenes Landsforbund. Kampanjen startet 15. oktober og varer frem til 5. mai neste år.

Vervepremier

Alle som verver minst tre medlemmer i løpet av kampanjeperioden får et gavekort på 300 kroner. Kortet kan brukes i forskjellige butikker over hele landet.

Det er verdt å merke seg at den som verver får kun ett gavekort selv om vedkommende verver flere enn tre, men til gjengjeld kan en da kjempe om hovedpremien. Den går til den som verver flest

medlemmer i løpet av verveperioden.

Hvis flere har vervet likt antall trekkes hovedpremien. Vinneren blir kunngjort på lederkonferansen i mai 2022, og vedkommende blir selvsagt presentert i Telepensjonisten.

Ny brosjyre

Den mest vellykkede måten å verve på er å ta en prat med folk. Da er det kjekt å samtidig dele ut den nye brosjyren. Den finnes både på papir og elektronisk.

Papirutgaven kan du få hos din lokale leder.

Den elektroniske versjonen ligger på nettsidene (telepensjonistene.no). På den sentrale siden ligger den under meny-punktet «Bli medlem». Den kan du sende i e-post til de du tror du kan verve.

Registrering

Innmeldingsskjemaet ligger på hjemmesiden under «Bli medlem» i menyen på toppen av siden. Du må huske å oppfordre den du verver om å oppgi ditt navn i feltet nederst på skjemaet, slik at

du blir med i konkurransen.

Det nye medlemmet kan også melde seg inn ved å kontakte sin lokalforening. Uansett må du huske å be vedkommende om å oppgi navnet ditt som verver ved innmeldingen.

Anne Sørlie-Johansen og Einar Nymoer med ny brosjyre. Her er deres oppfordring: - Gjør en innsats for å få flere telepensjonister til å melde seg inn. Husk at vervekampanjen varer frem til 5. mai neste år. Lykke til!

Ny grafisk profil

I forbindelse med vervekampanjen har sikkert mange merket seg den nye grafiske profilen på «telepensjonistene».

Einar Nymoer administrerer telepensjonistene.no, og han syntes det var på tide å modernisere profilen. Så tenkt så gjort.

Medlemsbladet vårt, Telepensjonisten, var utgangspunktet for ideen, og profilen fikk samme skriftfont og farge som headingen på bladet.

Hensikten var å framstå med en ensartet grafisk profil på nettsidene, Telepensjonisten og brosjyrene.

Logoet til Telepensjonistenes Landsforbund er uendret.

Telepensjonistens Landsforbund

Telepensjonistene på Facebook

Noen lokalforeninger har etablert egne grupper på Facebook, noe som viser seg å være vellykket med tanke på enkel informasjon og kontakt seg imellom.

Landsstyret har tenkt det samme, og nå er også de å finne på Facebook.

Denne gruppen er primært rettet mot medlemmene av Telepensjonistenes Landsforbund (TPL). Du finner gruppen ved å søke den opp med telepensjonis-

tenes landsforbund. Forhåpentligvis kan dette være en kanal for å få kontakt med tidligere og nåværende ansatte i Televerket/Telenorsystemet.

Gruppen er synlig for alle, men innholdet vises bare til gruppemedlemmene. Be om tilgang hvis du er interessert i fellesskapet med andre telepensjonister.

Takk til Eivind Thoresen for hjelp til å etablere gruppa.

Årets SAKO- og helsekonferanse

Det var hyggelig stemning på Quality Airport Hotel Gardermoen da godt over hundre deltakere endelig kunne sitte i samme sal under høstens SAKO-konferanse. Den årlige konferansen arrangeres av Pensjonistforbundet (PF), og som medlem i SAKO deltok Telepensjonistenes Landsforbund med fem representanter.

Gunhild Skoglund

Forbundsleder i PF Jan Davidsen understreket i sin velkomsttale at samarbeidet i SAKO er svært viktig.

SAKO er et organ hvor PF samarbeider med offentlige pensjonistforeninger.

To dagers konferanse

Første dag var viet SAKO. Helsekonferansen den andre dagen hadde fokus både på individuelt og samfunnsmessig nivå.

Generalsekretær Harald Olimb Norman i PF åpnet med å gå gjennom hovedpunktene i regjeringen Solbergs forslag til neste års statsbudsjett. Han tok videre for seg hovedpunktene i Hurdals-plattformen, og hva det kan bety for pensjonistene framover.

Det er alltid interessant å høre på erfarne og dyktige foredragsholdere. Så også da professor Bjarne Jensen snakket om helseforetaksmodellen.

Reformen ble vedtatt av Stortinget for 20 år siden, en reform som ifølge Jensen ble svært omstridt.

Jensen var også inne på samhandlingsreformen. Den skal fremme samarbeid mellom statens, fylkenes og kommunenes helse- og sosialtjenester.

Han avsluttet med blant annet å understreke at det må bli en bedre ordning for innføring av nye medisiner i Norge.

Pensjonsreformen evalueres

Et punkt på agendaen var endringer i bestemmelsene for reguleringer av pensjon.

Et regjeringsoppnevnt pensjonsutvalg skal evaluere pensjonsreformen og levere sin innstilling i mars 2022.

PF sitter i referanseutvalget: - Det er nå vi virkelig kan si hva vi mener og dermed påvirke, påpekte Harald Olimb Normann. - PF tar ikke pensjonene ned, fastslo han og minnet om at PF tidligere nektet å underskrive protokollene.

SAKO lokalt

Under tittelen Et arbeid for å gjøre SAKO større, understreket forbundsleder Davidsen hvor viktig det er at alle innen SAKO står samlet mot myndighetene. Det er cirka 270.000 medlemmer i samarbeidet, og Davidsen uttrykte et sterkt ønske om å få med flere organisasjoner. - Vi trenger kunnskap på flere områder, derfor trenger vi flere medlemmer.

Nytt fra organisasjonene

Vår egen nestleder Einar Nymoens fokuserte på vervekampanjen som nettopp var startet, forholdet til Telenor og arbeidet i forbindelse med Telenor Pensjonskasse.

Helse – det viktigste av alt

Dag to hadde følgende tema: Samhandling i helsetjenesten, særlig rundt pasienter som er «skrøpelige», har flere alvorlige sykdommer og/eller har psykiske lidelser.

Programmet var tettpakket med mange fine ord, men også gode og opplysende foredrag. Det ble dessverre liten tid til spørsmål. Vi satt uansett igjen med økt kunnskap, og at det gjøres et godt arbeid fra flere hold.

Foredragene

Wenche Karin Malmedal, leder i Helse- og sosialutvalget, tok for seg utvalgets handlingsprogram, der ett av fire områder er trygg alderdom.

Eldreombudet skal overvåke eldres situasjon, både innen ernæring, ensomhet og sosial isolasjon. Eldreombud Bente Lund Jacobsen ordla egen holdning som både trekkhund og vaktbikkje, og understreket hvor viktig det er at noen tar på seg slike roller.

Ingvild Lilleheie fra Helsefakultet OsloMet snakket om helsekvalitet. Kort fortalt skal det tas hensyn til pasientens ▶

Min hobby er å lage kort

Aina Holen i Glåmdalen lokalforening er travelt opptatt med julekortene sine.

Selvkomponerte kort til alle anledninger fra den kreative damen.

- Å lage kort er morsomt og avslappende, og en må tenke seg litt om før det «dletter ned» en ide, forteller Aina.

Kanskje hermer hun etter et bilde på facebook, eller hun bruker et av sine egne bilder. Det finnes utallige farger til bakgrunn, og enorme mengder med mønsterark å velge i.

- Mitt arbeidsbord er sjelden ryddig, smiler hun og viser fornøyd fram et herlig kaos av julefarger, julemønstre, bånd og småpynt som skal glede mottakeren.

- Det er sjelden det blir to like kort, men

til våre jubilarer i Glåmdal Telepensjonistforening blir de i hvert fall nesten like!

Nestleder Einar Nymoen i Telepensjonistene orienterte om foreningens arbeid.

Telepensjonistenes kasserer Finn-Egil Elster deltok på Helsekonferansen.

Styremedlemmer i Telepensjonistene fra v.: Åse Juul Hansen, Anne Sørli-Johansen og Einar Nymoen.

behov gjennom trygge og effektive helsetjenester.

Resultater etter undersøkelsen av både eldre pasienters, pårørendes og helsepersonells erfaringer, og ikke minst opplevelser, gjorde nok at mange i salen satt med spørsmål. Dessverre ble det ikke tid til det.

Under neste innlegg kom spørsmålet fra salen om det er greit å bli skrevet ut fra sykehuset på natta.

Samhandlingssjef A-hus Bente Heggedal Gerner innrømmet at samhandling mellom fastleger og sykehus kan by på problemer. Spørsmålet ble nok besvart som forventet; det skal selvsagt ikke skje, og at det jobbes med bedre rutiner og informasjonsflyt.

Hvor viktig er god samhandling i helsetjenesten? Det forsøkte forbundsleder

i Fagforbundet Mette Nord å svare på. Hun var den eneste som satte søkelyset på betydning og tilrettelegging for samhandling med frivillige. Hun fortalte også at PF og Fagforbundet er i gang med et felles prosjekt for å sikre god mat og riktig ernæring til eldre.

Geriatr Sigurd Sparr ga et interessant, og litt skremmende - eller rettere sagt tankevekkende, foredrag om hva som skjer mens vi eldes. Oppsummert: Vi må tenke gjennom hvordan vi vil ha det hvis noe tragisk rammer oss. - Skriv et forhåndsdirektiv i stedet for å la andre bestemme, rådet han.

Pårørendealliansens leder Anita Vatland stilte spørsmålet: Er det pårørende som skal ta seg av eldre pasienter som har flere alvorlige sykdommer og psykiatriske lidelser? Et besøk på deres hjem-

meside anbefales.

- Det bør innføres øvre aldersgrense på 3-literen! sa psykiater Arne Johannesen da han viste til økt alkoholforbruk hos eldre. Spesielt hos kvinner.

Det finnes nemlig rusproblemer også hos eldre. Psykiske helseproblemer øker ifølge Johannesen med alderen 60 – 80 år. Kanskje må vi være flinkere til å holde kontakt med hverandre. Og for all del unngå isolasjon – da er veien kort til sykehjemmet.

Takk!

En optimistisk avslutning på de to dagene kom fra salen: - Etter å ha hørt om hvordan det er å bli gammel - vi takker kursledelsen for at vi ikke er undervurdert!

Juleverkstedet

Hver mandag, stort sett hele året, er Leif og Øystein å finne i snekkerverkstedet til kameraten sin. De spikker, sager, pusser, hamrer, maler ... og skravler. Vi får umiddelbart assosiasjoner til julenisseverkstedet i Putti Plutti Pott, for nå er det full fart med saker og ting til jul.

Leif Jørgensen i Østfold lokalforening forteller at han og kollega Øystein Heie i samme forening pusler i store deler av året med trerelaterte gjøremål.

Kameraten Bjørn har nemlig et fint snekkerverksted, og for tiden er det altså juledekorasjoner som blir til. Karenes håndverk spenner fra ørsmå gjenstander, som ski, staver og kjelker, til fuglekasser og lykter.

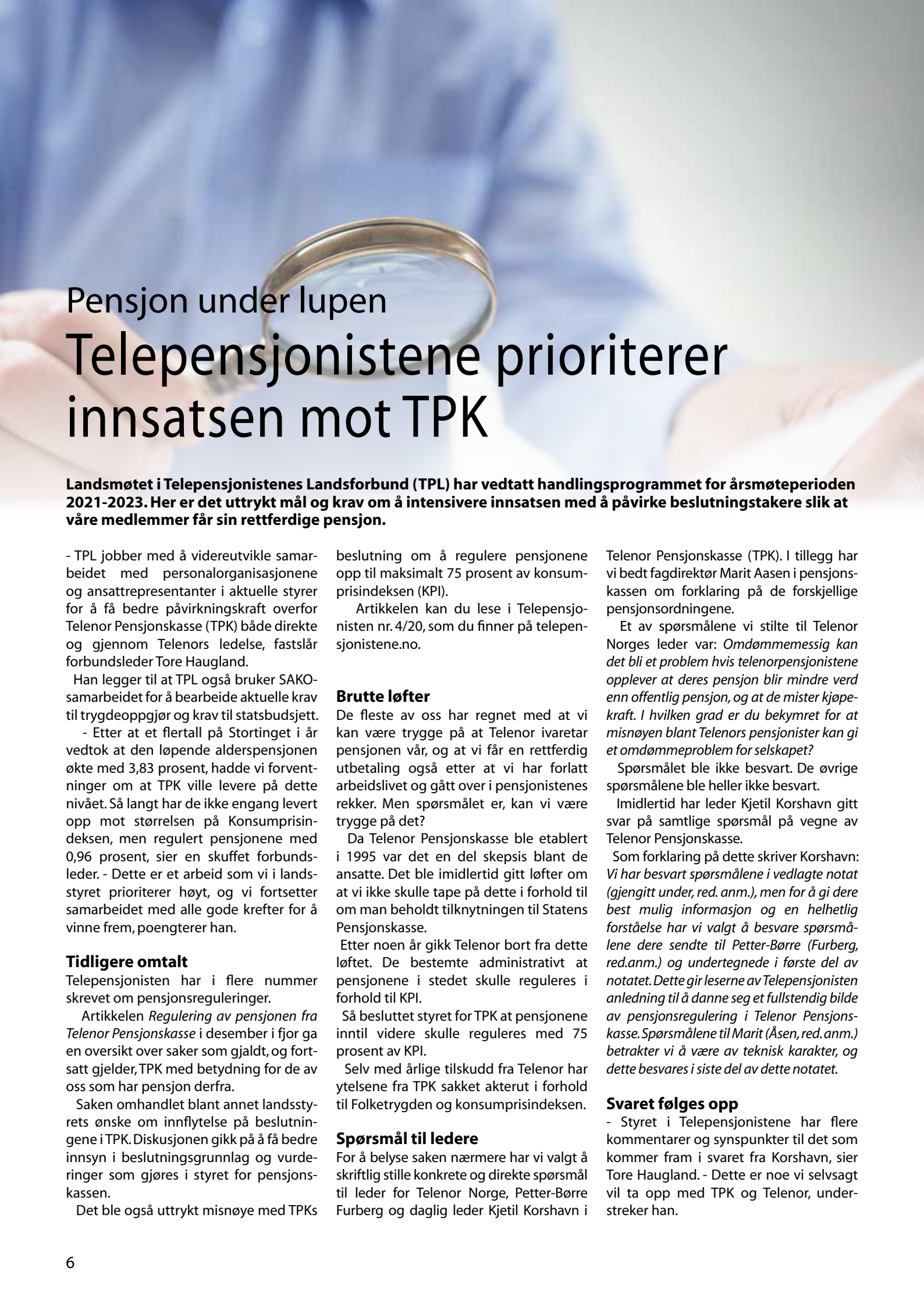
Leif overrakte selvlaget dekorasjon til en avdeling på Ullevål sykehus.

Vedhøgst. Legg merke til de små gjenstandene.

Øystein Heie (til v.) og Leif Jørgensen travelt opptatt med juledekorasjoner.

Pensjon under lupen

Telepensjonistene prioriterer innsatsen mot TPK

Landsmøtet i Telepensjonistenes Landsforbund (TPL) har vedtatt handlingsprogrammet for årsmøteperioden 2021-2023. Her er det uttrykt mål og krav om å intensivere innsatsen med å påvirke beslutningstakere slik at våre medlemmer får sin rettferdige pensjon.

- TPL jobber med å videreutvikle samarbeidet med personalorganisasjonene og ansattrepresentanter i aktuelle styrever for å få bedre påvirkningskraft overfor Telenor Pensjonskasse (TPK) både direkte og gjennom Telenors ledelse, fastslår forbundsleder Tore Haugland.

Han legger til at TPL også bruker SAKO-samarbeidet for å bearbeide aktuelle krav til trygdeoppgjør og krav til statsbudsjett.

- Etter at et flertall på Stortinget i år vedtok at den løpende alderspensjonen økte med 3,83 prosent, hadde vi forventninger om at TPK ville levere på dette nivået. Så langt har de ikke engang levert opp mot størrelsen på Konsumprisindeksen, men regulert pensjonene med 0,96 prosent, sier en skuffet forbundsleder. - Dette er et arbeid som vi i landsstyret prioriterer høyt, og vi fortsetter samarbeidet med alle gode krefter for å vinne frem, poengterer han.

Tidligere omtalt

Telepensjonisten har i flere nummer skrevet om pensjonsreguleringer.

Artikkelen *Regulering av pensjonen fra Telenor Pensjonskasse* i desember i fjor ga en oversikt over saker som gjaldt, og fortsatt gjelder, TPK med betydning for de av oss som har pensjon derfra.

Saken omhandlet blant annet landsstyrets ønske om innflytelse på beslutningene i TPK. Diskusjonen gikk på å få bedre innsyn i beslutningsgrunnlag og vurderinger som gjøres i styret for pensjonskassen.

Det ble også uttrykt misnøye med TPKs

beslutning om å regulere pensjonene opp til maksimalt 75 prosent av konsumprisindeksen (KPI).

Artikkelen kan du lese i Telepensjonisten nr. 4/20, som du finner på telepensjonistene.no.

Brutte løfter

De fleste av oss har regnet med at vi kan være trygge på at Telenor ivaretar pensjonen vår, og at vi får en rettferdig utbetaling også etter at vi har forlatt arbeidslivet og gått over i pensjonistenes rekke. Men spørsmålet er, kan vi være trygge på det?

Da Telenor Pensjonskasse ble etablert i 1995 var det en del skepsis blant de ansatte. Det ble imidlertid gitt løfter om at vi ikke skulle tape på dette i forhold til om man beholdt tilknytningen til Statens Pensjonskasse.

Etter noen år gikk Telenor bort fra dette løftet. De bestemte administrativt at pensjonene i stedet skulle reguleres i forhold til KPI.

Så besluttet styret for TPK at pensjonene inntil videre skulle reguleres med 75 prosent av KPI.

Selv med årlige tilskudd fra Telenor har ytelsene fra TPK sakkert akterut i forhold til Folketrygden og konsumprisindeksen.

Spørsmål til ledere

For å belyse saken nærmere har vi valgt å skriftlig stille konkrete og direkte spørsmål til leder for Telenor Norge, Petter-Børre Furberg og daglig leder Kjetil Korshavn i

Telenor Pensjonskasse (TPK). I tillegg har vi bedt fagdirektør Marit Aasen i pensjonskassen om forklaring på de forskjellige pensjonsordningene.

Et av spørsmålene vi stilte til Telenor Norges leder var: *Omdømmemessig kan det bli et problem hvis telenorpensjonistene opplever at deres pensjon blir mindre verd enn offentlig pensjon, og at de mister kjøpekraft. I hvilken grad er du bekymret for at misnøyen blant Telenors pensjonister kan gi et omdømmeproblem for selskapet?*

Spørsmålet ble ikke besvart. De øvrige spørsmålene ble heller ikke besvart.

Imidlertid har leder Kjetil Korshavn gitt svar på samtlige spørsmål på vegne av Telenor Pensjonskasse.

Som forklaring på dette skriver Korshavn: *Vi har besvart spørsmålene i vedlagte notat (gjengitt under, red. anm.), men for å gi dere best mulig informasjon og en helhetlig forståelse har vi valgt å besvare spørsmålene dere sendte til Petter-Børre (Furberg, red.anm.) og undertegnede i første del av notatet. Dette gir leserne av Telepensjonisten anledning til å danne seg et fullstendig bilde av pensjonsregulering i Telenor Pensjonskasse. Spørsmålene til Marit (Åsen, red.anm.) betrakter vi å være av teknisk karakter, og dette besvares i siste del av dette notatet.*

Svaret følges opp

- Styret i Telepensjonistene har flere kommentarer og synspunkter til det som kommer fram i svaret fra Korshavn, sier Tore Haugland. - Dette er noe vi selvsagt vil ta opp med TPK og Telenor, understreker han.

Det blir for langt å gjengi spørsmålene til Korshavn og Furberg her. For interesserte er spørsmålene gjengitt på telepensjonistene.no.

Kjetil Korshavn svarer på vegne av Telenor Pensjonskasse

Vi har stor forståelse for at rettighets-havere i Telenor Pensjonskasse (TPK) er opptatt av om pensjonskassen kan betale alle pensjonister rett pensjon til rett tid, helt til siste pensjon skal utbetales en gang om mange år.

Styret i TPKs målsetning er at forvaltningen av pensjonskassens midler skal sikre at pensjonsutbetalinger kan innfris på kort og lang sikt. Både nåværende og morgendagens pensjonister skal motta rett pensjon til rett tid.

For å sikre dette i så vel gode som dårlige tider, har styret over mange år jobbet bevisst med å bygge opp buffere. Det gjør at TPK i dag er en solid og veldrevet pensjonskasse som er godt rustet til å innfri forpliktelsene overfor alle rettighetshaverne våre.

Da Televerket ble omdannet fra forvaltningsbedrift til statlig aksjeselskap ble det vedtatt en viktig endring. En privat pensjonsordning ble etablert i form av egen pensjonskasse for Telenor (TPK) fremfor fortsatt medlemskap i Statens Pensjonskasse (SPK). TPK ble formelt etablert ved vedtak i styremøte i Telenor 28. februar 1995.

I forbindelse med etableringen tok styret i Telenor sikte på å følge praksisen med å regulere pensjoner tilsvarende som for utviklingen av pensjoner i Statens Pensjonskasse.

Siden den gang har rammebetingelser for private pensjonskasser blitt vesentlig strammet inn.

I årene etter 1995 har Finansdepartementet og Finanstilsynet gradvis innført nye og strengere krav til pensjonskassenes soliditet. Formålet har vært å sikre at pensjonskassene skal være i stand til å innfri sine forpliktelser i hele pensjonskassens levetid. Både nåværende og fremtidige pensjonister skal sikres den pensjonen de er lovet.

Nye og mer restriktive soliditetskrav for pensjonskassene har i betydelig grad påvirket pensjonskassens mulighet til å foreta årsoppgjørdisponering til pensjonsregulering.

Disse endringene i rammebetingelsene innebærer at det er vanskelig å sammenligne uttalelsen fra Telenors styre i 1995;

«I denne sammenhengen tar styret sikte på å opprettholde dagens praksis (..), med den nåværende målsetningen som styret i TPK har om å legge til rette for at pensjonistenes kjøpekraft opprettholdes.

TPK har to kategorier av pensjonister:

- *Kollektivkontrakter*, som består av alderspensjonister som var aktive ansatte inntil de startet uttak av pensjon fra TPK etter 62 år.
- *Fripoliseinnehavere*, som består av alderspensjonister som var aktive ansatte inntil de fikk tilbud om etterlønnsavtale i forbindelse med organisatoriske endringer i Telenor eller som har opptjent pensjonsrettigheter etter ansettelsesforhold i Telenorkonsernet, men som har sluttet i konsernet før mulig uttak av pensjon.

Fra foretakspensjonslovens kapittel 8 følger det at begge disse kategoriene blir regulert når TPKs styre beslutter å disponere til pensjonsregulering. Videre skal kun kollektivkontrakter reguleres når Telenor gir særskilt tilskudd til pensjonsregulering.

Opprinnelig ble ikke denne ulikheten viet stor oppmerksomhet, fordi fripolise-pensjonister utgjorde en marginal andel av TPKs pensjonister. I dag er det ikke slik, og fripolisepensjonister utgjør nå 57 prosent av alderspensjonister i TPK.

Styret i TPK har vært kjent med dette forholdet, og har ment at alle pensjonister bør likebehandles så langt som mulig. Dette er kun mulig dersom all pensjonsregulering blir finansiert av TPK uten særskilt tilskudd fra Telenor.

I 2019 foretok TPK omfattende analyser for å avklare mulige tiltak for å oppnå følgende målsetninger:

- Pensjonsregulering skal gjennomføres uten tilskudd fra Telenor.
- TPKs risikoeksponering skal være i samsvar med tåleevne, dvs. pensjonskassens investeringsrisiko må innrettes slik at en unngår behov for ekstraordinært kapitaltilskudd.
- Det må etableres et fast prinsipp for pensjonsregulering, og slik skape en forutsigbarhet i pensjonsreguleringen.

Analysene fra 2019 viste at pensjonskassens reguleringsevne er

- svak på kort/mellomlang sikt (2019-2024)
- sterk på lang sikt, dvs. etter > 5 år (2025-2034)

Pensjonsregulering på kort sikt kunne ikke muliggjøres uten å styrke TPKs ansvarlige kapital.

Med formål om at TPK skulle kunne gjennomføre pensjonsreguleringer allerede i 2020, besluttet Telenor ASA i 2019 å styrke TPKs ansvarlige kapital betydelig. De stilte en garanti for TPK på 400 millioner samt ga et ansvarlig lån på 300 millioner, dvs. et tilskudd på samlet 700 millioner kroner.

På denne måten kunne TPK oppnå målsetningene om fastsettelse av et pensjonsreguleringsprinsipp samt gjennomføre pensjonsregulering på kort sikt.

TPKs styre vurderte det som positivt med styrkingen av den ansvarlige kapitalen. Ved vurdering av nivå på pensjonsreguleringsprinsipp måtte likevel styret foreta en avveining mellom:

- En høy regulering til de nåværende pensjonister, med påfølgende økt usikkerhet om regulering for morgendagens pensjonister.
- En moderat regulering til de nåværende pensjonister, med påfølgende redusert usikkerhet om regulering for morgendagens pensjonister.

TPKs styre fastsatte enstemmig et prinsipp for pensjonsregulering i desember 2019, hvor både nåværende og morgendagens pensjonister hensyntas, og hvor hovedfokus er å sikre at pensjonistenes kjøpekraft opprettholdes på sikt.

Styret justerte prinsippet noe i 2021 for å gjøre nødvendige beslutninger om pensjonsreguleringen mer robust for markedssvingninger.

Gjeldende prinsipp for pensjonsregulering, vedtatt enstemmig 25. mars 2021, er følgende:

Pensjonsregulering skal kun gjennomføres når hvert av disse kriteriene er oppfylt:

1. Dersom SKD > 100 % etter regulering og etter aksjefall på 35 % samt rentefall på 0,75 %-poeng, kan det reguleres 0,75 x KPI.
2. Det foreligger et regnskapsmessig overskudd tilstrekkelig stort til å gjennomføre reguleringen.
3. Det er foretatt en samlet vurdering med særlig fokus på forventet utvikling i pensjonskassens finansielle situasjon.

Styret har til intensjon å gradvis øke reguleringen til 1,0 x KPI, etter hvert som det oppnås erfaring med kriterium 1.

Som det fremgår av vedtaket er det

Daglig leder i Telenor Pensjonskasse Kjetil Korshavn.
Foto: Stian Kristoffer Sande

styrets intensjon at reguleringen etter hvert skal øke til 1,0 x KPI. Dette vil legge til rette for at pensjonistenes kjøpekraft opprettholdes, og det kan ikke utelukkes at dette kan gjennomføres tidligere enn beregningene fra 2019 viste!

Svar på tekniske spørsmål

På et tidspunkt gikk Telenor over fra ytelses- til innskuddspensjon. Vi retter spørsmålet til fagdirektør Marit Aasen i TPK: - Hva er forskjellen på de to pensjonene?

En ytelsesbasert pensjonsordning er en tjenstepensjonsordning som gir en avtalt pensjonsutbetaling til de ansatte ved pensjonsalder. Pensjonen fra bedriften fastsettes slik at folketrygd og pensjon til sammen utgjør en viss prosent av sluttlønnen.

Innskuddspensjon bygger på prinsippet om at det er årlige innskudd som avtales som en gitt prosent i forhold til lønn. Pensjonen vil avhenge av innbetalingene og avkastningen av de innbetalte pensjonspremiene.

I en ytelsesordning vil pensjonen bli utbetalt så lenge pensjonisten lever (kan

omregnes til kortere utbetalingsperiode hvis det er små beløp), mens i innskuddsordning er det mest vanlig at pensjonen utbetales over en periode på 10 år.

Kan du si noe om valget de ansatte tok, og hvordan pensjonsordningene har utviklet seg i forhold til hverandre?

Telenor ASA valgte i 2006 å etablere en innskuddsordning for nytilsatte i konsernet, samt for ansatte som frivillig ville gå over fra ytelsesordningen i Telenor.

Som nevnt i forrige svar, er ytelsespensjon og innskuddspensjon to ulike pensjonsordninger. En sammenlikning av utviklingen i ordningene vil avhenge av hvilke forutsetninger som benyttes ved beregning. Det kan derfor ikke gis et enkelt svar på hvordan pensjonsordningene har utviklet seg i forhold til hverandre.

Vi har forstått at regulering av pensjonen fra TPK i år gjaldt for den som var pensjonist eller etterlatt ved utgangen av fjoråret. Dette gjelder imidlertid ikke de som har

pensjon etter fripolise. Kan du forklare dette nærmere?

Regulering av pensjoner i TPK gjelder for de som var pensjonister pr 31. desember året forut for reguleringen.

Reguleringen besluttet av TPKs styre ved fastsettelse av årsoppgjørdisponeringer (senest 31. mars).

Disponeringen til pensjonsregulering i 2021 gjaldt for begge kategorier av pensjonister.

Kan en fripolise flyttes til et annet selskap for eventuell større avkastning, og hvor og hvordan gjøres det?

Det er lovmessig adgang til å flytte fripoliser. Men i forbindelse med flere endringer i rammebetingelser ved forvaltning av fripoliser over noen år, oppsto det usikkerhet ved verdifastsettelsen av fripoliser. Som en konsekvens valgte livsforsikringselskapene å ikke motta nye fripoliser fra andre selskap/pensjonskasser.

Vi er ikke kjent med at livsforsikringselskapene har endret denne praksisen.

Ansattes representanter

Styret i Telenor Pensjonskasse ledes av Per Hajem og består totalt av sju medlemmer og to varamedlemmer. To av styremedlemmene skal representere de ansatte, og Harald Stavn (NITO) og Gudrun Lanes (El&IT) ivaretar disse vervene. Jan Otto Eriksen (Tekna) og Hege Karita Ottesen (Negotia) er varamedlemmer.

De ansattes representanter ivaretar også telepensjonistenes interesser.

Vi ba Harald Stavn og Gudrun Lanes svare på hvordan de jobber i forhold til nåværende og framtidige pensjonister, og hvordan de vurderer videre utvikling av TPK.

Langsiktig jobb

De av oss som har vært med siden pensjonskassen ble etablert i 1995 husker godt lovnadene som ble gitt av daværende konsernsjef Hermansen.

Det ble presisert i en brosjyre til alle ansatte at reguleringene i Telenors Pensjonskasse skulle følge regulering av grunnbeløpet. Dette ble også solgt inn for å få fagforeningene med på å forlate Statens Pensjonskasse og flytte alle ansatte til TBK's pensjonskasse, da omgjort til Telenors Pensjonskasse.

Denne lovnaden har vi minnet om flere ganger, men taler dessverre for døve ører.

En av våre årlige utfordringer har vært å balansere mellom Finanstilsynets rammebetingelser for pensjonskasser om hvor mye som kan avsettes til Pensjonistenes Overskudds Fond (POF) og hva vi ønsker. Pensjonskassen er avhengig av regnskapsmessig overskudd for å ha noe

å realisere til reguleringer.

Hvorvidt Telenorselskapene som sponsor er villig til å bidra med noe ekstra i de årlige reguleringene, er «utenfor pensjonskassens kompetanse» som det heter. Den utfordringen er det vi, i rollen som tillitsvalgte, som må jobbe med. Noen år har vi lyktes, andre år ikke.

En annen utfordring er fokus på å bygge buffer i kassen.

Vi advarte i forbindelse med kravet om oppbygging av høyere egenkapital, forårsaket i ny tariff (K2013) om lengre liv, at dette ble gjort unødvendig raskt.

Det medførte at det ikke var midler til POF i fem år. Det mente vi medførte en skjevbelastning der pensjonistenes indirekte bidrag ble unødig stort.

Vi, som ansattvalgte, er alltid i mindretall i styret. Avveining blir ofte om man skal stemme imot et styrevedtak for å markere, eller om man skal jobbe langsiktig for å få med styret på endringer. Vi har valgt det siste og har god erfaring med det.

Et par eksempler er at kravet til nivå for å utløse regulering (SKD = Solvenskapitaldekning) er justert ned fra 166% til 100%.

Et annet eksempel er at styret har som intensjon å øke den årlige reguleringen til 1 x KPI.

Dersom vi ser på pensjonskassens livsløp, så er man «godt over middagshøyden». Antall aktive pensjonister (antall med avtale om ytelsespensjon som fremdeles mottar lønn fra Telenor) går ned, og dermed størrelsen på premieinnbetalingene fra selskapene.

Harald Stavn

Gudrun Lanes

Vi ser at pensjonskassen på et tidspunkt kan ha nok kapital for å dekke pensjonsutbetalinger, og at man dermed kan redusere investeringsrisikoen. Det kan gi rom for vesentlig bedre årlige reguleringer, sett i lys av kravene fra Finanstilsynet.

Dette er noe vi ansattvalgte vil jobbe for at skal skje så snart som mulig.

SOLVENSKAPITAL

SKD (solvenskapitaldekning)

Solvenskapital er den kapitalen Telenor Pensjonskasse har igjen når man tar (salgs)verdien av alle eiendelene (f.eks. aksjer) og trekker fra nåverdien av det pensjonskassen skylder i form av fremtidige pensjonsutbetalinger til alle som har avtale med pensjonskassen (både de som allerede er pensjonister og de som vil bli det i fremtiden). Når man setter eiendelene i forhold til forpliktelsene, får man solvenskapitaldekningen (SKD).

SKD kan uttrykkes både som et forholds-

tall eller som et prosenttall, dvs. SKD = 1 betyr det samme som SKD = 100%. SKD = 1 (100%) betyr at verdien av eiendelene og nåverdien av forpliktelsen er like store.

Telenor Pensjonskasse opplyser i årsberetningen for 2020 at solvenskapitaldekningen ved utgangen av året var 154% (ned fra 155% året før).

Nåverdi

Når du setter 100 kroner i banken, vil beløpet øke fordi du får renter, slik at

saldoen på kontoen om 5 år vil være større enn 100 kroner. Nåverdi er det samme, bare at man regner «motsatt vei», dvs. hvis du skal betale 100 kroner om 5 år, hvor mye må du sette inn i banken i dag (nåverdien) for at saldoen skal ha vokst til akkurat 100 kroner etter de 5 årene.

KPI

KPI står for konsumprisindeksen, dvs. et mål for prisstigningen i perioden.

Hvem tror du at du er?

Mange kjenner nok dette spørsmålet fra TV-programmet med samme tittel, som ble sendt på NRK for noen år tilbake. Kanskje også fra tilsvarende program på svensk TV?

Rigmor Lund, Lillehammer lokalforening

Ja, hvem tror du at du er? Hvem var dine forfedre, hvor kom de fra, hva gjorde de for å livnære seg og hvilke egenskaper kan du ha arvet? Interessante spørsmål synes jeg – så interessant at jeg for en del år siden ønsket å finne ut litt mer om disse menneskene og slektene som har gått foran meg! Det har blitt et sammenstium av masse forskjellig opphav med bakgrunn fra de fleste samfunnslag og flere nasjoner!

Slektsforskning

Ja, det er det det kalles og har blitt veldig populært blant mange av oss. Etter at mange kilder har blitt digitalisert og gjort tilgjengelig, er det enkelt å sette i gang. Digitalarkivet.no er en kilde alle med tilgang til internett kan nå. Det gjør at massevis av data er søkbare og gjør det mulig å finne mye av den informasjonen vi søker etter.

For eksempel kirkebøkene og folketellingene er veldig nyttige i oppstarten av jakten på slekt! Personvernet er sterkt i Norge, og kirkebøkene oppgir blant annet ikke informasjon om fødsel for personer født etter 1929. Den siste folke-

tellingen som er digitalisert er fra 1920, og transskribering foregår fremdeles for å gjøre informasjonen søkbar og lettere tilgjengelig.

Slekt i Amerika

Digitalarkivet kan også by på mye annen spennende informasjon, som for eksempel emigrasjon – dro noen av mine slektninger til Amerika?, skiftemateriale som blant annet kan klargjøre slektsforhold, militærruller og tinglysningsmateriale – for å nevne noen få av alle de kildene som finnes.

Kirkebøkene inneholder i tillegg til fødsel og dåp også informasjon om konfirmasjon, vielser og dødsfall og begravde samt mye, mye mer. Blant annet foreningen «Slekt og Data»s gravminnebase som er meget informativ med hensyn til å finne eventuelle aner.

I tillegg til dette - som jeg anser for meget nyttige kilder i oppstart av slektsforskningsarbeidet - finnes det utrolig mange andre kilder som man kan grave i, både i inn- og utland! Det blir umulig å nevne alle, men muligheten for å søke og lete er jo tilstede! Akivverket og andre legger til stadighet ut nyttig og interessant informasjon. Det er jo selvfølgelig også mulig å besøke Statsarkivene for å finne informasjon. Flere tilbyr også kurs – både ved fysisk deltakelse og nettbasert kursing.

Bruk originale kilder

Det er imidlertid viktig å holde seg til

skriftlige, originale kilder – primærkildene.

En sekundærkilde, som er spennende å søke informasjon hos, er bygdebøkene. Det finnes store mengder av slike rundt omkring i landet. Forfatterne av disse bøkene har lagt ned et utrolig arbeid og engasjement for å gi så nøyaktig bilde som mulig av slektene i områdene som bøkene omfatter. Men det har jo hendt at det har «glippet» litt både her og der. De fleste bygdebøkene er tilgjengelige på blant annet Nasjonalbiblioteket.no.

For å være på den sikre siden bør nok alltid primærkildene konsulteres. Det er jo litt sørgelig hvis det viser seg at oldefar Ole Olsen som du har funnet, ikke er den riktige! At den slekten som du møysommelig har arbeidet med å finne – ikke er din slekt i det hele tatt! Det er nok en felle de fleste som har slektsforsket har gått i.

Det finnes også flere slektsforskergrupper på Internett, bl.a. på Facebook. Der er det alltid «tuservis» av personer som stiller opp for deg om du står fast og ønsker hjelp!

Det er også flere slektsforskerforeninger på landsbasis med lokale avdelinger som man kan være medlem av, samt aktive slektshistorielag for mer spesifikke områder.

Men det mest spennende er å søke i kildene for å finne svar på egenhånd!

Slektsforskning har vært og er en utrolig spennende og givende hobby for meg! Jeg fortsetter!!

Det letes på data og i bøker.

En liten slektshistorie bestående av tilfeldigheter (- eller var det det?)

Tippoldemor Kjerstin sitter foran sin familie (ca 1924).

En gang for mange år siden fant jeg et gammelt fotografi hos min mormor!

Mange personer var med på bildet, som kunne være tatt ca 1924. De som var avbildet var mine oldeforeldre, de fleste av min mormors søsken, to av hennes søskenbarn, en liten nevø og mormors gamle farmor – altså min tippoldemor.

Denne historien er i hovedsak knyttet til min tippoldemor. Jeg fant *tilfeldigvis* igjen dette bildet senere, og tenkte at kanskje flere i slekta kunne være interessert i en kopi av det.

Bildet ble utdelt, og en av dem som fikk det var en av min mors kusiner. Mannen hennes er en ivrig slektsforsker, og han tok med seg bildet på et møte i det lokale slektshistorielaget. Der traff han en person som hadde med seg samme bilde av min tippoldemor. Det var forstørret ut fra det originale bildet, og hadde vært brukt på en kalender utgitt av lokale interesser. De to mennene satt der og forsto lite av dette sammentreffet.

En tilfeldighet? Jeg ble imidlertid kontaktet av denne ukjente mannen, som også viste seg å være et tippoldebarn av den gamle damen på bildet! Damen – min tippoldemor – het Kjerstin og var av den finske slekten Havuinen, født i 1845 på svensk side av Finnskogen. Hun var av ekte skogfinneslekt! Hun og søsteren Brita kom til Finnskogen på norsk side på 1860-tallet og tjente på – tro det eller ei – den gården som deres 4. tippoldefar hadde ryddet 200 år tidligere.

En tilfeldighet? (Har lurt veldig på om

hun og søsteren visste dette!). Hun ble ganske snart gift med han som ble min tippoldefar!

Da vi begynte å granske etterslekten, fant vi ved hjelp av tilgjengelige kilder ut at de hadde seks barn – tre gutter og tre jenter. Ved felles innsats – leting i skriftlige kilder, facebook og telefonsamtaler – fant vi etterkommere etter alle barna! Det ble opprettet en facebook-gruppe hvor slektingene ble invitert inn for å gjøre det enklere å holde kontakten!

Vi fant etter kort tid ut at vi kunne tenke oss en slektsreise til tippoldemors fødested. Men hvor var det? Navnet på gården hadde vi, men den fantes ikke på noe kart eller nevnt i noen andre kilder. Et par stykker av oss var til og med ute på rekognosering, men ingen av de vi traff på hadde hørt navnet. Lite matnyttig å dra ut i svarte skogen og glo på grantrærne.

Jeg fortalte ved et tilfelle en svensk «kusin» (som er et slektsforskerfantom) om våre planer og hvor usikre vi var ed hensyn til å finne tippoldemors fødested. Hun svarte med å si: «Fråga min gode vän i Mangskog!». Jaha – så hun hadde tilfeldigvis en venn i nærområdet! Jeg så gjorde, men han mente at stedet vi søkte lå for langt nord i forhold til hans detalj- og lokalkunnskap. Men, sa han: Om vi kontaktet «Ordförande for Värmland Slektsforskarförening, ombud för Finnskoga» i Kristinehamn, trodde han nok at vi fikk napp. Godt råd! Det var jo verdt å forsøke!

Damen, som het Gunnel, ble i fyr og

flamme og ville veldig gjerne komme og treffe oss! Hun ville komme sammen med en venninne i slektsforskerforeningen! Det viste seg også at venninnen hadde overtatt hjemstedet til sine morforeldre – nettopp på stedet tippoldemor var født!

En tilfeldighet? Barbro, som hun het, kjente jo selvfølgelig til navnet på plassen hvor tippoldemor ble født og visste hvor det lå! En tilfeldighet? Og da Gunnel plutselig sier at: «Jag är också en Havuinen!» Da begynte jeg virkelig å lure på om alt dette kunne være *tilfeldigheter*! Eller om det var en mening med dette! Tippoldemor var kjent som «klok kone». Kanskje hun hadde et ord med i laget!

Uansett så hadde vi i alle fall fått svar på det meste! Endelig fant vi plassen hvor tippoldemor ble født! Det lå vakkert til på en liten høyde med en lite tjern rett nedenfor! Vi hadde tidligere funnet ut hvor den gamle, opprinnelige sleksgården lå – gården som kom i Havuinen-slektens eie på 1670-tallet, og som fremdeles eies av en i slekten – nemlig Bertil som selvfølgelig (!) viste seg å være Gunnels tremenning. Gården ligger høyt og fritt og vakkert til midt i Finnskogland.

Dette ble en meget vellykket slektsstur! Både med hensyn til opplevelser, og at vi fikk samlet så mange etterkommere etter mine tippoldeforeldre! Vi har alle blitt kjent med nye slektinger og fått venner for livet! Alle disse flotte opplevelsene og alle de flotte menneskene vi har møtt, mer eller mindre på grunn av *tilfeldigheter*!

Vi har hatt flere turer og kommer nok til å fortsette med disse trivelige treffene – etter at koronaen nå forhåpentligvis har sluppet taket!

På slektssturen besøkte vi Norra Finnskoga kyrka. Hun som viste oss rundt, var – tro det eller ei – en etterkommer etter tippoldemor Kjerstins søster Maria!

Slektsforskning på nettet

- **Begynn med din nærmeste familie og bygg på bakover. Vi vet stort sett navn på våre oldeforeldre, og i beste fall noen enda lengre tilbake, forklarer Trond. Han har interessert seg for slektsforskning helt siden 1996.**

Gunhild Skoglund

Telepensjonist Trond Gangnes i Lillehammer lokalforening er leder for Slekt og Data Oppland med sine om lag 350 medlemmer.

I skrivende stund forberedes Slektsforskerdagene på Lillehammer. Dagene holdes over hele landet siste lørdag i oktober hvert år.

Trond forteller om spennende foredrag som interesserte opplendinger kan få med seg, uavhengig av medlemskap.

Eksempler på tema er Folketellingen 1920, som blir ferdig digitalisert i løpet av neste sommer. En undersøkelse om husmannsplasser i Torpa i 1869 bør også kalle på nysgjerrigheten.

Begge deler kan søkes opp på nettsiden for Slekt og Data. Siden har en drøss med tips og lenker for å søke både i eget land og i utlandet. Her kan en nok fort bli «hektet», og kanskje få en ny interesse. Tenk for eksempel på alle som emigrerte til Amerika, hvor ble det av dem?

Alle kan få hjelp

Vi lurer fortsatt på hvordan en novise i slektsforskning kan komme skikkelig i gang.

- Besøk oss, inviterer Trond. - Stikk innom biblioteket på Lillehammer, der kan vi treffes hver onsdag stort sett hele året. Vi hjelper alle som har behov, medlem eller ei, og det er gratis.

Det er også mulig å besøke Statsarkivet på Hamar og hovedkontoret i Øvre Slottsgate i Oslo.

Slekt og Data har en oversiktlig og god side på nettet. Der kan du finne lokale foreninger med møteplasser over hele landet. Mange har i tillegg egne grupper på Facebook.

Slekt og Data er selvsagt ikke de eneste som driver med slektsforskning. Enkelte steder har de blant annet samarbeid med lokale historielag, og noen medlemmer står i begge foreningene.

Digitalisering

Det er en gedigen jobb som er gjort, og fortsatt gjøres, i forbindelse med digitalisering av historiske data.

Trond forklarer at å digitalisere betyr at teksten transkriberes. Det vil si at noen skriver av det håndskrevne, som står for eksempel i en kirkebok, over til søkbare data.

- Folk skrev jo pen, snirklete skjønnskrift for over hundre år siden. Det kan vel være vanskelig å tyde?

- Det går fint, det er verre med gotisk skrift, sier Trond. Han forsikrer samtidig at en lærer seg skriften etter hvert, slik at korrekte data blir transkribert.

- Noe av det som er transkribert er ikke tilgjengelig digitalt. Det er nemlig sperrefrister opp mot hundre år, avhengig at type data som skal legges tilgjengelig på nettet, forklarer han.

Gravsteiner

Vi er etter hvert blitt kjent med at kirkebøkene digitaliseres. Men også kirkegårdene med gravminner kan søkes opp.

Fotografering av kirkegårder er en viktig del av bevaringsarbeidet. Kontakt foreningen hvis du har aktuelle bilder av gravlunder og minnestøtter.

En person leverte verdifulle bilder fra kirkegårder i Østre Toten. Det var resultatet av et skoleprosjekt. Noen skoler har gjort slikt arbeid gjennom Den kulturelle skolesekken.

Gravsteiner blir i tidens løp fjernet fra kirkegårder. Heldigvis tar Slekt og Data vare på både bilder og hvem som fant sin grav der steinen sto.

Prestegården

- Har du en morsom historie fra egen forskning?

- Å jada, jeg hadde visst ganske velstående oldeforeldre, humrer Trond.

Da han dukket ned i Trøgstad bygdebok på Nasjonalbiblioteket, og søkte på sitt familienavn Gangnes, så dukket både folk og dyr fram fra glemselen.

- I leting etter mine slekninger dukket Haakaas prestegård opp. Papirene viste at min oldefar kjøpte gården for 40.000 kroner, mye penger på slutten av 1800-tallet. Oldefar var tidligere gårdsgutt hos en onkel, men historien sier ingenting om hvorfor oldefar tilsynelatende var en holden mann. Kanskje han arvet pengene i stedet for onkelens gård, funderer han.

Det var et eget kapell på prestegården, og der ble prestens sønn gravlagt - sammen med sin hund og hest. Ganske sikkert tragisk da det skjedde, men en fornøylig historie i ettertid.

NOEN NYTTIGE NETTADRESSER

slektogdata.no
digitalarkivet.no
nb.no (Nasjonalbiblioteket)
rhd.uit.no (Registreringsentral for historiske data)
genealogi.no (liste over digitaliserte bygdebøker)
familysearch.org

Mimrefest i tidligere Tønsberg teleområde

På årsmøtet 2020 i Telstar/Televel (tidligere bedriftsidrettslaget og velforeningen i Tønsberg) kom det forslag om at vi skulle ha en mimrefest for alle tidligere ansatte i Tønsberg teleområde. Vi hadde en slik fest i 2008 som var meget vellykket, og vi ønsket å se om vi kunne gjenta suksessen.

**Inger Heldal Anderson,
Tønsberg lokalforening**

En selvoppnevnt komite sa ja: Willy Eide, Wenche Aannestad og undertegnede. Komiteen ble senere utvidet med Åse Medalen Carlsen.

Så kom Koronaen!! I september 2020 ble vi likevel enige om å lodde stemningen for en slik sammenkomst med en uforpliktende spørreundersøkelse. Vi fikk bortimot 100 uforpliktende ja-svar!

I år, da samfunnet åpnet igjen, bestemte

vi å holde festen den 22. oktober på Karlsvik gård i Tønsberg kommune. 77 personer tegnet seg på listen, mange av oss hadde da gledet oss i over ett år!

Vi satte av god tid til mimring, både før og etter middagen, men leide også inn en lokal musikkgruppe til å underholde med mulighet til en svingom, nå når dette igjen var tillatt!

Vi fikk musserende vin da vi kom, og menyen var ishavsrøye, hjortefilet med tilbehør og Crème brûlée og kaffe.

Som den ene av oss som var igjen av ledergruppen i teleområdet, gjengir jeg siste del av min tale.

«Det jeg tenker, når jeg ser dere nå, over 70 personer som etter 30 år, fortsatt ønsker og treffes, er at vi hadde en enestående bedriftskultur, vi hadde bedriftsidrettslag med mange ulike grener, velforening med mange morsomme fester, turer, hytte og kunstforening. Dette gjorde at vi også fikk en sosial setting. Vi

brydde oss om hverandre, tok hensyn og bakket hverandre opp. Takk til dere alle som bidro til at jeg fikk oppleve et attraktivt arbeidsliv og en innholdsrik pensjonisttilværelse.»

Dette viser at vi, en blanding av pensjonister og andre grupperinger innen Televerket, fortsatt har mye felles, og vi oppfordrer andre pensjonistgrupper til å gjøre det samme.

God Jul!

Flere språkblomster

Som redaktør fikk jeg nylig en hyggelig mail fra Odd Nylund i Fornebu lokalforening. Han hadde kost seg med å lese blant annet «Fra Roser og tulipaner - Språkblomster» i forrige nummer av Telepensjonisten, og nå lurte han på om vi ville ha et par ekstra språkblomster. Ja takk, fornøyelige historier liker vi godt. Begge historiene er fra virkeligheten og selvopplevd, skriver Odd.

Det er Skjervøy stasjon på 1950-tallet. Fisket er den store virksomheten. En skipper på en fiskebåt ved Bjørnøya ringer til stasjonen "min," over Hammerfest Radio, og ber om å få snakke med Paul.

Paul er bestyreren på agnsentralen. Han hadde på forhånd snakket med telefondamene på stasjonen og bedt dem gi beskjed til eventuelle rekvirenter om å ringe "Reidun" (kona), for hun kan ta imot bestillinger.

Nå hadde telefondamene på denne stasjonen lagt seg til den vanen at de spurte rekvirenten ved tilsiinger: "NN er ikke til stede. Kan De bruke kona?"

Så skjedde en gang, og jeg hørte på. Paul kunne ikke ta telefonen på agnforsyninga akkurat da. Telefondama svarte slik hun

hadde få beskjed om. Da smalt det fra Nordhavet: "Æ ska da f.. ikke ha kvinnfolk, æ ska ha agnsild"!

Høyere kurs 1960 - 62. Oi Malm var lærer i alt om automatiske telefonsentraler. Faget var mangfoldig med mange streker som symbol for trådføringer. Vanskelig, og Malm hadde vansker med å få oss til å fatte alle disse strekene.

Da fant han ut at han skulle fange vår oppmerksomhet likevel og blandet inn i forklaringene andre forhold. Blant annet fortalte han om "disse jævla guttan" som han kjøpte ski til, og som de stadig brakk i stykker. Han fortalte stadig om disse.

Til en av timene kom han bærende på et anelig lass av skjemaer som vi skulle studere samtidig som han underviste fra

kateteret. Men skjemaene var så store at de tok alt av bordplatene for oss, slik at vi måtte være to om hvert skjema. Jeg måtte være sammen med Oluf.

Vi studerte og fulgte linjene, men sporet av stadig. Så også med oss to. Plutselig ropte Oluf: "Du Malm, dette ble for vanskelig. Kan ikke du heller fortelle om disse jævla guttene?"

Jeg har snakket med hans sønn, Sjur, og spurt ham om han synes historien kan brukes slik som gjengitt her. Jo da, sa Sjur. Far var jo slik, så bare bruk. For egen og for de andres del forteller jeg at Malm var en særdeles jovial og kameratslig lærer. Vi likte han, og fortellingen her er ikke til hans ugunst. Og alle hans elever stod med glans til eksamen i hans fag.

Telepensjonister på tur

Det har kommet noen fine reisebrev til vår epostkasse. Her må vi nøye oss med kortversjoner, mens mer om turene ligger på de respektive hjemmesidene.

Mye mer enn The Twist

I plaskende regnvær dro drøyt 30 telepensjonister fra Lillehammer av gårde til Kistefos.

Hele høsten var fylt av solskinn, men i denne siste september-uka strømmet regnet ned, egentlig ganske så etterlengtet.

I den flotte kunstparken finnes i alt 49 skulpturer plassert i landskapet, og pene tanker ble sendt til Christen Sveaas. Uten

han hadde ikke denne fantastiske og forunderlige kunsten vært der.

Tur til Kistefos anbefales. Ta på gode sko og gå i parken, ta deg også god tid når du går «gjennom» brua over Randselva, The Twist, og la deg forundre over kunsten. I Nybruket Galleri kan det flere meter lange vevde bildet studeres i «evigheter», The Walthamstow Tapestry av Grayson Perry viser en hel levealder – fra fødsel til død.

Takk til reisekomiteen som endelig fikk til en tur, her ved Trond Gangnes (til v.) og Arne Fauskerud.

Perler i Vestfold

Midgard vikingsenter på Borre i Vestfold var første stopp da 31 telepensjonister fra Fornebu dro på august-tur. Borre nasjonalpark med gravhauger fra yngre jernalder har flere skipsgraver, kammegraver og flatgraver. Bare en av storhaugene er full-

De sjarmerende boligene i Bråtågata var tidligere hjemmene for jernverkets arbeidere.

stendig utgravd, en skipsgrav med et 17 meter langt skip.

Olav Duuns hjem, Fjellvang, i Holmestrand er en rødmalt villa i sveitserstil på toppen av Ravnbergklova. Der bodde Olav Duun fra 1914 til sin død i 1939. Etter enken Emmas død i 1970 ble huset solgt og senere overdratt til Olav og Emma Duuns stiftelse. Deler av huset er tilbakeført til slik Olav og Emma hadde det. Duun var flere ganger nominert til Nobelprisen i litteratur, men fikk den aldri.

Eidsfoss er et godt bevart jernverkssamfunn fra 1700-tallet. I Bråtågata ligger postkontormuseet og museumsutstillingen "til Elise", en historie fra norsk demokrati barndom med store endringer for kvinners muligheter og rettigheter.

Jernverksmuseet, ved Eidselvans utløp i Eikern, formidler historien til industribedriften Eidsfos jernverk og lokalsamfunnet som vokste fram fra 1697 og opp til vår tid. Museet huser en stor samling av støpejernsprodukter fra tidlig 1700-tall. Kunstnere holder nå til i noen av de gamle bygningene i gamle Eidsfoss.

Styret i Bergen og Hordaland

Styret i Bergen og Hordaland lokalforening består av åtte medlemmer. På årsmøtet 7. september i år ble disse valgt:

Fra v.: Ernst Sunde, styremedlem og web-ansvarlig; Frode Fjelstad, kasserer; Ulf Rathe, leder; Kjellaug Gjerstad Norheim, styremedlem og leder i avdeling Voss; Tore Haugland, nestleder; Helene Hertzberg Ask, styremedlem; Astrid Sissel Berge, styremedlem og leder i tur og arrangementskomiteen; Ove Midttun, sekretær.

Helgeland telepensjonistforening på historisk vandring

Atten telepensjonister fra Helgeland deltok på sommerturen til Tjøtta, et stormanns- eller høvdingsete alt i jernalderen. Med fiske, sel og hvalfangst, egg- og dunvær samt store arealer med fruktbar jord, ble Tjøtta en ettertraktet eiendom og et godt oppholdssted.

Kong Olav og Kong Harald besøkte Tjøtta i 1959 og i 1992, og telepensjonistene startet vandringen i Kongeparken. Så ruslet de videre til bautasteinene Baksthella og Kjevlet og Tjøtta Gjestegård.

Fra 1767 til 1917 rådde familien Brodtkorb over et lite imperium, selve gården på 1000 mål innmark, 20 husmanns-

plasser og 230 gårder spredt over hele Helgeland. Hovedinntektene på Tjøtta gård kom fra leieinntektene.

Til det store godset lå inntekter som i virkeligheten var kongelige skatter. Dette forklarer mye av velstanden på Tjøtta også i forhistorisk tid. Da det ble budt inn til fest under lysekronene sparte de ikke på noe.

Dagen begynte med en kopp rykende varmt drikke på sengen før frokost med tilhørende madeira, portvin og øl. Musikere underholdt under det overdådige middagsmåltidet, og senere til dans. Iblandt var det forestilling i teatersalen.

Telepensjonistene, staselig utkledd i tidsriktige klær, fikk høre om livet på Tjøtta gård under fire generasjoner Brodtkorb. Foto: Kristine Kleven

Telepensjonistene i Bodø/Salten

Ruskeværet var ikke til hinder da 33 glade telepensjonister fra Bodø la ut på Vestfjorden den første dagen i september.

I løpet av tre dager besøkte de først Lofotr Vikingmuseum Borg. Tidligere telesjef i Leknes og amatørarkeolog Kåre Ringstad gjorde faktisk store funn på områder i Vestvågøy.

Turen fortsatte til Henningsvær med gallerier, små butikker og spisesteder. Lofotkatedralen i Kabelvåg ble innviet i 1898 og huser 1200 personer.

I Svolvær ble blant annet Svolværgeita beskuet før fergeturen over til Bognes og videre til Hamsunsentret med orientering om forfatteren Knud Hamsun. Siste besøk var Tranøy fyr som tilbyr overnatting og maleri- og fotoutstillinger.

KONTAKT OSS

Personvernklæringen for Telepensjonistenes Landsforbund finner du på telepensjonistene.no om oss. På telepensjonistene.no finner du også informasjon og aktiviteter under Våre lokalforeninger.

FORBUNDSLEDER	Tore Haugland	Bønnesskogen 169	5154 Bønes	900 22 328	t-haugl@online.no
NESTLEDER	Einar Nymoen	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com
SEKRETÆR	Åse Juul Hansen	Bassenggata 11	6516 Kristiansund	950 38 648	aasejha@online.no
KASSERER	Finn-Egil Elster	Hauketotoppen 18	1266 Oslo	913 21 672	Finn-Egil.Elster@telepensjonistene.no
STYREMEDLEM	Anne Sørli-Johansen	Slalåmveien 16	0380 Oslo	901 94 231	asoe3@online.no
1.VARA	Kari R. Aanerud	Utsiktsvegen 79	2208 Kongsvinger	959 19 528	kaanerud@gmail.com
2.VARA	Tone Okkenhaug	Bromstadvegen 45	7045 Trondheim	900 21 012	tone@online.no
REDAKTØR	Gunhild Skoglund	Ekreberget 9	2390 Moelv	901 30 153	gunhi-s@frisurf.no
TELEPENJONISTEN					
TEKNISK ANSVARLIG for telepensjonistene.no	Einar Nymoen	Bertrand Narvesens vei 2B	0661 Oslo	916 17 467	nymeinar@gmail.com

Telepensjonistenes Landsforbund

Postadresse: Postboks 800, 1331 Fornebu

Besøksadresse: Snarøyveien 30, sone D5f, 1360 Fornebu

E-post: landsstyret@telepensjonistene.no • www.telepensjonistene.no

Flott utsikt over Kristiansand. Fra v.: Asbjørg Elserud, Kari Aanerud, John Holen, Kirsten og Johnny Nordseth på Christiansholm festning.

Glåmdalen til Kristiansand

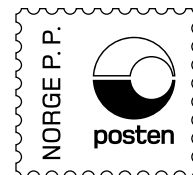
I fint augustvær satte telepensjonister med venner seg på buss igjen for en firedagers tur sørover.

Besøket første dagen var lagt til Lindesnes fyr. Underveis lot de seg imponere over arbeidene på E39. Underveis stoppet de også ved Under, dessverre var restauranten stengt.

På fyret ble det servert lunsj med lokale råvarer i både mat og drikke før omvisning i fyrmuseet. Mange måtte selvsagt opp i fyret og nyte utsikten. En svipp innom koselige Mandal på tilbaketuren til Kristiansand.

Neste utflukt gikk til Lillesand, og en tre timer lang skjærgårdstur med turistbåten Øya.

Vel tilbake i Kristiansand ble det tid til både shopping og å leske tørre struper!

Avsender:
Telepensjonistenes Landsforbund
Postboks 800
1331 Fornebu

SMÅSTOFF

Svennemarket trykksak fra BK Trykhpårner AS

Lisensnr. 241 823

Sju slag til jul

Goro, fattigmann, serinakaker, smultringer, sandkaker, kromkaker, sirupsnipper ... sju slag skal det være etter gammel tradisjon. Sju var nemlig et lykketall.

Og vi kjevler lystig i vei! Fulle bokser til å storkose oss med attåt gløgg og kaffe og et aldri så lite glass likør. Neimen om vi sparer på godsakene!

Det gjorde de heller ikke i tidligere tider. Da var det brød, flatbrød og lefse som ble bakt til jul. Flatbrødbakingen startet først, det skulle være ferdig bakt og stablet på stabburet tidlig på høsten. Brød, lefser og kaker måtte være ferskest mulig og bakt nærmere jul. Som regel bakte de selv på gårdene, eller de såkalte bakstekjerringene gikk fra gård til gård og bakte.

På 1700-tallet ble ikke småkaker definert som julekaker, men på 1800-tallet ble dette tradisjonsbegrepet dannet. Mange av julekakene i norsk baketradisjon har sin opprinnelse fra andre land.

Kilde: Wikipedia

Landsmøte 2022

Neste års landsmøte i Telepensjonistenes Landsforbund holdes 26. – 27. april.

Etter alt å dømme, og forhåpentligvis, kan vi igjen møtes fysisk. Som et naturlig knutepunkt for delegater fra hele landet blir møtet som vanlig lagt til Gardermoen. Nærmere informasjon sendes lokalforeningene.

Medlemsfordeler

Som telepensjonist har du enkelte fordeler, som f.eks. abonnement på enkelte treningssentre og leie av hytter. Landsstyret søker dessuten sportskjeder, hoteller, turoperatører og andre for å inngå flere avtaler. Se telepensjonistene.no > for medlemmer.

Julekveld her nord

Liv Karin Lange i Molde lokalforening har skrevet en vakker sang om en julekveld og spilt den inn sammen med sin musikermann Per Hammervoll. I tillegg har hun laget en stemningsfull video til musikken der hun selv synger, og Per spiller alle instrumentene. Dette er bare vakkert, og vi oppfordrer gjerne til å gå inn på YouTube for å høre. Søk på blå sko – julekveld.

Julekveld

Snøen dale tett og stille,
det e julekveld her nord.
Over skyen der e stjerna
som lyse opp vår jord.
Du e ikkje heilt som andre,
du e nåkka spesiell,
for underet, det lille barnet,
gjør oss snille no i kveld.

Refr.: Julekveld
i høre barnestemma.
Først litt fjernt, så nært,
bli et kor som har ei bønn.
Gi vår verden fred i gave,
gi dem med makt - samme drøm.

I kan høre englesangen,
ser ei natt i Betlehem.
Dyra dei i stallen kvile,
der ei krybbe har blitt seng.
Hyrdan dem mot stallen trekke,
å snart e visemenn å der.
Og Maria, ho og Josef,
veit ka livets under er.

Refr.: Julekveld

Vi lar julekortet, laget av
Aina Holen, symbolisere en
julehilsen i postkassene til
alle Telepensjonistens lesere
med ønske om en god og
fredfull jul!

